

Šenerer zahteva razpust poslanske zbornice.

V seji 25. novembra je razlagal vsenemški poslanec Šenerer, da je radi »hudobnih Čehov« nemogoče rešiti državni proračun za prihodnje leto. Vpraša torej zborničnega predsednika grofa Vetterja, ali bo vladi priporočal, da se državni zbor razpusti. Predsednik mu bo o tem vprašanju prihodnjic enkrat odgovoril.

26. november dan žalosti.

Koncem seje 25. novembra je predsednik predlagal, naj bo prihodnja seja naslednji dan, v sredo 26. novembra. Tu se vzdigne vsenemec dr. Bareuter, rekoč: »Dne 26. nov. l. 1897 se je pripetila grozna hudobija. Takratno predsedstvo zbornice je poklicalo policijo v zbornico, katera je nekatere poslance (rogovileže) odvedla iz hiše. V znamenje žalosti nad to hudobijo predlagam, da se jutrišnji dan praznuje in se prihodnja seja obhaja šele v četrtek, 27. novembra.« Predsednik da o tem predlogu glasovati. Toda le 11 poslancev (Vsenemci in 1 Nемеc) se je vzdignilo, vsi drugi so obsedeli. Vsenemci so radi tega silno kričali in zmerjali nemške poslance, posebno tudi dr. Kramara, ki je predsedoval zbornici, ko so policaji odpeljali iz zbornice Wolfa, Šenererja in nekatere socijalne demokrate. Ko predsednik grof Vetter izjavi, da ostane pri njegovem predlogu, zakriči Vsenemec Franko Stein: »Jaz pa vendar ne pridem jutri k seji.« Vsa zbornica se mu roga: »bomo že brez tebe zbrovali.«

Nujni predlog poslanca dr. Ploja.

Poslanec dvorni svetnik dr. Ploj je stavil v seji državnega zbora dne 11. novembra t. l. sledeči nujni predlog:

Občina Sv. Florijan pri Rogatcu je bila v tem letu trikrat opustošena po uimah: spomladi po mrazu, po letu po toči in povodnji.

Te uime zadenejo občino tem hujše, ker je že itak uboga vsled opustošenja vinogradov po trtni uši.

Slaba letina na koruzi, ki je glavni pridelek občine, je pa revščino tako zelo povišala, da se brez vladne pomoči ne more utešiti.

Nujna in izdatna pomoč je potrebna, ker se približuje zima.

Podpisani predlagajo: Visoka zbornica naj sklene: Vlada se pozivlja, da takoj uteši bedo občine Sv. Flo-

če se tudi ne pusti vsak prej preiskati, vendar naj vsak prej zdravnika vpraša za svet. In če sta zaročenca na jetiki bolana, naj čakata, dokler ne ozdravita.

Sedaj pa pride nekaj jako važnega in to je čistost pri osebi in v sobi. Povedal sem Vam, da je pljunec jetičnih ljudi jako nevaren. Zaradi tega je železnica v vsakem vozu pustila nabiti: »Se prosi, da se ne pljuva na tla.« Taisto najdete v tramvajskih vozovih v večjih mestih in ako bi bilo to v vsaki sobi nabito, bi bilo dobro! Kako in kam se naj pljune? Če bolnika kašelj prime, naj vedno roko pred usta drži in si roko potem umije. Umiti se mora tudi prej ko je. Pljuniti se ne sme na tla, tudi ni dobro v robec, ampak v malo skledico, v katero se vlije vsak dan nekoliko vode. Na tak način se da skledica lažje osnažiti, pljunec se ne more osušiti in živali ne morejo tako lahko po prahu in zraku priti v pljuca. Samonasebi se razume, da je treba v sobi, posebno kjer več ljudij skupaj živi, dvakrat na dan za kratek čas okno odpreti. Včasih se nahaja v takšni izbi duh, ki človeka, ki vstopi, kar nazaj vrže. Stokrat bolje je tudi, kakor se z žganjem za trenotek okrepiti, se pošteno najesti. Slabi ljudje naj izkoriščajo, kar jim dežela ponuja, to je dober zrak in mleko. V prostem času se malo sprehajati in v gostilni kupico mleka piti, še nobenemu ni škodovalo, mnogim pa koristilo. Če je mleko tudi od bolane krave, toda kuhano, ni nič nevarno in zaradi tega sem preje rekel, ne pijte surovega mleka!

Da še v kratkem povem, zakaj se v sedanjem času toliko govori o jetiki, je vzrok, da se je očitno dokazalo, da se da jetika v začetku bolezni ozdraviti, pozneje pa zboljšati ali olajšati, če je že jako huda. Novejši čas nam je prinesel nekatera dobra zdravila. A

rijan pri Rogatcu s primerno podporo iz zaklada za nesreče po uimah.

V oblikostnem oziru se predlaga, da se ta predlog izroči brez prvega branja odseku za uimske nezgode. — Dunaj, 11. nov. 1902. — Slede podpisi.

Nujni predlog se je sprejel in izročil vladi, da ukrene vse potrebno.

Politični ogled.

Presvitli cesar. Zdravje presvitlega cesarja se od dne do dne boljša. Vsak dan naredi že kratek izprehod po parku Schönbrunn. Toda nekoliko časa še ne bode nobenih sprejemov pri cesarju.

Nova stranka. Štajerski Nemci hočejo novo stranko. Zato se je ustanovil v Gradcu »Deutscher Verein«. Svoje pristaše bodo pobirali pri nemški ljudski in pri nemški liberalni stranki.

Novi nižjeavstrijski deželni maršal. Za deželnega maršala (predsednika) nižjeavstrijskega deželnega zbora bode imenovan najbrže vendar le kršč.-socialni knez Liechtenstein. Listi namreč poročajo, da je prelat Šmolc namestniku grofu Kielmannseggju pisal pismo, v katerem mu naznanja, da ne bi vzprejel mesta deželnega maršala, ako bi bil za takega imenovan.

Ustaja na Macedonskem. Nepopisna so grozodejstva, katerim so izpostavljeni slovanski prebivalci macedonskih vasi, koder se širi ustaja. Letos je zima v Macedoniji nenavadno hitro in hudo nastopila, tako da je ustašem otežkočeno uspešno gibanje. Zato pa so še tem groznejše turška nasilstva v selih, kjer so brez obrambe možkih ženske, otroci in starčki. Tu ropajo Turki, kar se ugrabiti da, posiljujejo žene, dekleta in celo deklice do 8 let. Starčke koljejo pred očmi njih sorodnikov, a ko so pomorili in poropali vse, zažgjo vas in gredo dalje morit in puščati. V selu Vlahi so zažgali in razdeljali Turčini cerkev, a prej so jo še oskrnjali na ostuden način. Na oltarju pa so uganjali stvari, ki se popisati ne dajo. V Bistrici so zaklali bolnega moža pred očmi njegove žene, dva lepa otroka pa so razsekali na drobne

če tudi taista pomagajo, se mora vendar zahtevati, da bolnik tudi v bolnici tako živi, da drugim s svojo boleznijo ne škoduje, kar pa v javnih bolnicah ni mogoče. Zidati so se začela torej za tuberkulozne ljudi posebne bolnišnice, tako na Nemškem v Görbersdorfu, v Nemški Šleziji, pozneje v Falkensteinu in na Avstrijskem v Allandu. Te bolnišnice so samo za tuberkulozne ljudi. O prvem, najstarejšem zavodu morem Vam povedati, da je v začetku, to je od leta 1850—1860 jih umrlo 7 odstotkov, od leta 1890—1897 pa samo 3 odstotki. Kaj to pomeni, vidite sami, če računate, da od vseh bolnikov v drugih občnih bolnicah, v katerih je na tisoče nevarnih bolnikov sprejetih, 6 odstotkov izmed vseh bolnikov na jetiki umrje.

Da končam! Vidite, častito društvo, torej ni tako težko na se in na svoje bližnje paziti in ker je vsak od Vas tako pameten, da uvidi v jetiki istinito nevarnost in ker je že vsak večkrat ne samo slišal o tej bolezni govoriti, ampak tudi videl, kako je sorodnika, prijatelja ali bližnjega uničila, sem se do Vas obrnil, Vas kličem kot pomočnike v boj in Vas prosim, pomagajte v besedi in dejanju. Tudi na Štajerskem se hoče zidati bolnica za tuberkulozne ljudi, pa ker se rabi zaradi dragih zdravil in zaradi boljše hrane, — v takih bolnicah mora namreč vsak bolnik več jedil dobiti, kakor bi mu sicer treba bilo, — za vsakega bolnika dvakrat toliko denarja, kakor v vsaki drugi bolnici, se povsod nabira za to bolnico in se vsak mili dar hvaležno sprejme. Dajte tudi Vi, gospodje, nekatere krajcarje, da boste mogli temu, ki je prišel zdrav nazaj, reči, tudi mi smo pomagali, da si si rešil svoje zdravje.

Opomba. Nabrana svota je znašala 21 kron za »Tuberkolosenheim«.

kosce ter razsekane vrgli njej pod noge, a njo in njeno sestro so onečasčali na najljubši način. Jednega dečka, kateremu so pred njegovimi očmi zaklali očeta in mater in je na to jokajoč in kričeč bežal iz vasi, ustrelilo je pet Turkov, da je razstreljen obležal na mestu. Taka grozodejstva silijo uboge slovanske macedonske kristjane, da se sredi zime vzdignejo proti svojemu krvoloku. Ako se Evropa v ožigled takim krivicam ne gane, potem moramo misliti, da je v zadnjem srcu zamrl čut človeštva in da države iščejo vsaka le svoje koristi — na krvavečem telesu svojega bližnjega. Sicer pa bi naši slovanski trpini na Balkanu že davno bili rešeni turškega jarma, da bi ne bilo Nemčije. Ta po svojih političnih agentih neprestano hujska turške oblasti na ubogo slovansko rajo, na drugi strani pa ne pripusti, da bi velevlasti posegle vmes na korist balkanskih naših še neodrešenih bratov.

Razne politične novice. V Essenu na Nemškem je umrl slavni izdelovatelj kanonov Alfred Krup. Zadela ga je kap. — Stavka premogokopnikov na Francoskem je končana. — Proračun za prihodnje leto izkazuje 180 milijonov mark. Nemška ošabnost je draga. — Na Angleškem je sprejet novi šolski zakon, ki je v marsičem mnogo boljši od sedanjega, posebno tudi z ozirom na katoličane. — Na Ogerskem uprizarjajo dijaki velike izgrede proti cesarski pesmi »Bog ohrani«. Nadebudna mladina! — Nemški socialisti hočejo izdati za bližajoče volitve v državni zbor nemški 500.000 brosuric. Občudovanja vredna delavnost! — Burska generala Botha in Delarey se vrnete iz Evrope v začetku decembra v Južno Afriko.

Dopisi.

Iz ljutomersko-gornjeradgonskega okraja. Dne 23. novembra 1902 se je iz tega okraja poslalo g. Kočevarju naslednje pismo, katero je podpisano od mnogih volilnih mož: Velespoštovani g. Kočevar! Podpisani volilci gornjeradgonskega in ljutomerskega okraja Vas pozivljajo v imenu vseh drugih, da se predstavite in razvijete svoj program, po katerem hočete delovati kot deželni poslanec. To lahko storite pri Sv. Križu, pri Kapeli ali tudi pri Sv. Jurji. Dan pa in sicer nedeljo in uro javite vsaj 14 dni prej v časnikih, posebno v »Slov. Gospodarju«. Slede podpisi.

Sv. Lenart v Slov. gor. Nemška zavist in podlost ne more mirovati, temveč mora vedno rovatiti proti Slovincem. — Tako rovanje je bilo naperjeno proti gosp. dr. Fran Tiplič-u, zdravniku pri Sv. Lenartu. Naenkrat se je namreč raznesla govorica med ljudstvom onkraj Sv. Trojice v Slov. gor., da gospod doktor odhaja od nas. Ljudstvo je bilo radi tega zbegano ter prihitelo vpraševati in prositi, da bi gospod doktor ne odšel. — Potolaženi so ljudje odhajali, ko so dobili zagotovilo, da gospod doktor ostane in da so to podlo laž raztrosili njegovi nasprotniki. — Ljudje imajo g. dr. Tipliča jako radi ter mu vse zaupajo. — On je zdravnik v pravem pomenu besede. Njega kiti temeljito znanje, vedno proučevanje strokovnjaških listov, blago srce proti bolnikom — a diči ga tudi plemeniti kremen — značaj — je pač naše gore list. Videl sem marsikoga, ki si je brisal roso oko in rekel: »Ko bi g. dr. Tipliča ne bilo, krila bi me že hladna zemlja.« A to vse peče njegove nasprotnike, zato zgornji manever proti gospodu doktorju. — Mi prav dobro vemo, zakaj in v kateri glavi se je rodila ta laž — za naprej bomo jako pazili na dotično ošabno in puhlo osebo. —

Z veseljem in ponosom beležimo v našem trgu napredek za napredkom v slovensko korist. Najnovejši pridobitek je slovenska gostilna s samo slovenskim napisom v hiši g. M. Poliča. Opremljena je gostilna jako elegantno po mestnem vzgledu. — Tudi hleve z jako velikim dvoriščem, krasen vrt in kegljišče ima na razpolago. — Gostilničar se